

EESTI
ETENDUSKUNSTIDE
VALDKONNA
ARENGUKAVA

2024

2027

Eesti etenduskunstid – sõna-, muusika- ja tantsuteater, kaasaegne tsirkus, etenduskunst jm – täidavad Eesti kultuuris ja ühiskonnas olulist rolli. Etenduskunstid on dünaamilised ning arenevad koos ühiskonnaga, seda samal ajal peegeldades.

2023.–2024. aastal toimunud aruteludel joonistusid välja peamised väärtused, mida etenduskunstid praeguses ajahetkes kannavad ja arendavad.

Need toetavad „Kultuur 2030“ põhieesmärke:

Elav kättesaadav kultuurielu, hoitud ja hinnatud kultuurimälu, kultuuri ja loovust väärtustav ühiskond.

Etenduskunstid aitavad kogu Eestis mõtestada ühiskondlikku ajahetke ning olulisi teemasid.

Ühised emotsioonid ja mõtted loovad sarnaseid kogemusruume, liites kogukondi ja tugevdades ühist kultuuritaju.

Etenduskunstid hoiavad ja arendavad eesti keelt, kultuuri ja mõtteruumi ning tutvustavad seda ka maailmalavadel.

Etenduskunstidele omane vahetu kontakt publikuga aitab teadvustada kaasaegse maailma sotsiaalsete suhete ja kokkupuudete haprust ning juhtida tähelepanu vaimse tervise probleemidele.

Etenduskunstid arenevad elavas kommunikatsioonis teiste kunstivaldkondade, teaduse ja haridusega ning loovad mitmekesiseid võimalusi loominguks ja eneseväljenduseks.

2024
2027

Etenduskunste valdkonna organisatsioonide esindajad sõnastasid arutelude käigus valiku konkreetseid tegevusi ja algatusi, mille elluviimine lahendab laiema ulatusega kitsaskohti ja/või aitab kaasa Eesti etenduskunste arengule üldisemalt. Kande roll tegevuskava elluviimisel on selle algatustesse panustavatel etendusasutustel, loovisikutel ja ühendustel.

TEGEVUSKAVA TEEMAD JA LÄHTEKOHAD

Loomingulise tegevuse kavandamine ja koostöö

Etendus Kunstide valdkonna arendamisel on üks tähtsamaid lähtekohti loovust ja loomingut toetavate võimaluste arendamine. Seejuures on oluline, et loomingulise eneseteostuse võimalused ulatuksid etendus Kunstide erinevatesse valdkondadesse, mis loob nii mitmekesisust kui ka sünergiat ja koostööd.

Seetõttu väärtustame loomingulist tegevust toetavaid mõttevahetusi ja koosloomet, töötubasid, arutelusid ja infovahetust. Peame oluliseks erinevaid etendus asutusi ja koole siduvaid algatusi ja koostööprojekte, loomingulist mitmekesisust toetavaid residentuure jt erialaseid formaate.

Peame tähtsaks loomingu mõtestamist nii etendus Kunstide uurimise, sh loovuurimuse, kriitika kui ka laiemate ühiskondlike arutelude ja mõjude mõistmise tasandil.

Töö etendus Kunstide valdkonnas ja inimeste võimalused eneseteostuseks

Loomingulise tegevuse oluliseks eelduseks on loojate väärtustamine ning sotsiaalse kindlustunde loomine. Peame tähtsaks, et valdkonnas tegutsevad professionaalid saavad töö eest väärilist tasu ja vabakutseliste jaoks loovad kindlustunde piisavad sotsiaalsed garantiid.

Oma ala professionaalidena väärtustame teadmiste ja oskuste arendamise ja elukestva õppe võimalusi, sh tööandjate tuge koolitustel või arendustegevustes osalemisel.

Hindame ja hoiame valdkonnas tegutsejate füüsilist ja vaimset tervist ning kavandame tegevusi läbipõlemise, stressi jt terviseriskide ennetamiseks ja maandamiseks.

Tegevuseks vajalikud ressursid

Märkimisväärne osa valdkonna tegevuseks vajalikest vahenditest on seotud avaliku rahastamisega. Peame tähtsaks, et riigipoolse toetamise põhimõtted muutuksid järjest ajakohasemaks ja lähiaastate arengusuundadele vastavamaks. Olulisel kohal on Eesti Kultuurkapitali panus ning kohalike omavalitsuste valmidus ja motivatsioon etenduskunstide valdkonnaga kaasnevate võimaluste laiemaks mõistmiseks ja rahastamiseks. Väärtustame eraraha ning rahvusvaheliste, sh Euroopa Liidu rahastusallikate panust valdkonna edendamisel. Arvestades ühelt poolt piiratud võimalusi ja teisalt sihti tegutseda säästvamalt ja kestlikumalt, peame oluliseks ressursside efektiivset kasutamist. Väärtustame riskasutuse ja taaskasutuse edendamist ning laiemalt etenduskunstide keskkondliku jalajälje vähendamist.

Rahvusvahelistumine

Etenduskunstide loomingulisel ja korralduslikul arendamisel on oluline koht rahvusvahelisel suhtlemisel ja koostööl. See puudutab nii Eesti etendusasutuste ja valdkonna professionaalide tegevust välisriikides (alates külastustest kuni lavastuste ja erinevate projektideni) kui ka rahvusvahelise etenduskunsti jõudmist siinse publiku ja teatritegijateni.

Maailma mastaabis väikesele kultuuriruumile pakub rahvusvahelistumine võimaluse vältida ideelisi ummik- ja paigalseise ning tugevdada ka oma identiteeti, mõista siinse ainulaadsust ja selle laiemat konteksti.

Ligipääs etenduskunstidele

Etenduskunstid on osa ühiskondlikust väärtusruumist. Peame oluliseks, et etenduskunstidest saavad osa kõik soovijad, sõltumata nende elukohast, vanusest, soost, rahvusest, erivajadustest (nii füüsilistest kui ka vaimsetest) jt asjaoludest. Etenduskunstidel on võimalus puudutada erinevaid vaatajarühmi, kelle kaasamisega tuleb pidevalt ja läbimõeldult tegeleda, et säiliks Eesti teatripubliku mitmekesisus.

Peame oluliseks tagada ligipääs valdkonna pärandile ning toetada selle järjepidevat ja läbimõeldud kogumist, hoidmist ja mõtestamist.

Koostöö haridusvaldkonnaga

Etenduskunsti tuleviku kujundamisel on tähtis roll haridusel, sellega seotud asutustel, organisatsioonidel ja algatustel. Hariduse mõju ulatub professionaalide järelkasvust teatriteadliku publikuni, laste ja noorte maailmapildi ja haridustee rikastamisest täiskasvanud publiku kaasamiseni, etenduskunsti sotsiaalsete ning regionaalsete mõjude jpt oluliste seosteni.

Eraldi on tähtis tähelepanu pöörata professionaalse etenduskunsti valdkonna järelkasvule ja enesetäiendamise võimalustele, sh tugevdades koostööd nii kõrgkoolide vahel kui ka erinevate etendusasutustega.

2024 — 2027

EESTI ETENDUSKUNSTIDE VALDKONNA ARENGUKAVA

TEGEVUSED
JA 2027. AASTA
EESMÄRGID

Loomingulise tegevuse kavandamine ja koostöö

Etenduskunstide valdkonna arendamisel on üks tähtsamaid lähtekohti loovust ja loomingut toetavate võimaluste arendamine. Seejuures on oluline, et loomingulise eneseteostuse võimalused ulatuksid etenduskunstide erinevatesse valdkondadesse, mis loob nii mitmekesisust kui ka valdkonnasisest sünergiat ja koostööd.

Seetõttu väärtustame loomingulist tegevust toetavaid mõttevahetusi ja koosloomet, töötubasid, arutelusid ja infovahetust. Peame oluliseks erinevaid etendus- asutusi ja koole siduvaid algatusi ja koostööprojekte, loomingulist mitmekesisust toetavaid residentuure jt erialaseid formaate.

Peame tähtsaks loomingu mõtestamist nii etenduskunstide uurimise, sh loovuurimuse, kriitika kui ka laiemate ühiskondlike arutelude ja mõjude mõistmise tasandil.

Loominguliste võimalustega seotud infovahetuse kavandamine ja ühine ideede arendamine

Loominguliseks koostööks valdkonnas on loodud võimalikult head eeldused: toimuvad regulaarsed kohtumised, koostöö korraldamist toetavad erinevad formaadid. Pikem ajaline siht on luua koostööideede väljatöötamise kaudu juurde eeldusi selleks, et ühisprojektidele tekiks täiendavaid rahastusvõimalusi.

Loodud on idee-esitluste (pitch'ide) päeva formaat, kus tulevad kokku eri valdkondade inimesed, nt dramaturgid, lavastajad, koreograafid, kes esitlevad ideid etendusasutustele. Laieneb kontaktvõrgustik ja tugevneb ideedevahetus.

Teatrietenduste kvaliteetne salvestamine ja kättesaadavus meediakanalites

Digitaalne ligipääs etenduskunstidele on suurenenud. Läbi on räägitud vastastikused ootused Eesti Rahvusringhäälinguga loomingu salvestamisel ja vahendamisel.

Kriitika edendamist, nähtavust ja avaldamist toetavate tingimuste loomine

Toimetused on teadlikud kriitika avaldamisega seotud ootustest, toimub ühine arutelu olukorra analüüsimiseks ja muudatuste kavandamiseks. Valdkonna rahastamisel nähakse kriitikat kui orgaanilist osa etenduskunstide maastikust, kriitikute erialast tööd toetab ja tunnustab Eesti Kultuurkapital.

Etendusasutused teevad kriitikutega koostööd erinevates tööfaasides (nt prooviperioodi ajal). Kriitikute erialaspetsiifilisi ja keeleteoimetuslikke teadmisi väärtustatakse ja arendatakse pidevalt. Regionaalne hõlmatus suureneb: kriitika kajastab erinevates paikades tehtavaid lavastusi, maakonnalehtedes avaldatakse professionaalsete kriitikute artikleid.

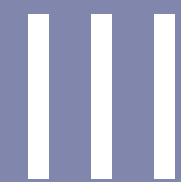
Residentuurivõimaluste avardamine, sh rahvusvahelise koostöö ja loovuurimuse arendamine

Suurenevad ja mitmekesistuvad residentuurides osalemise võimalused, kasvab koostöövõimekus suurte ja väikeste teatrite vahel. Suureneb Eesti etendusasutuste rahvusvahelise koostöö alane kompetents, loomingulistel töötajatel on võimalik ennast rahvusvaheliselt täiendada.

Loomingulise tegevuse oluliseks eelduseks on loojate väärtustamine ja sotsiaalse kindlustunde loomine. Peame tähtsaks, et valdkonnas tegutsevad professionaalid saavad oma töö eest väärilist tasu ning vabakutseliste jaoks loovad kindlustunde piisavad sotsiaalsed garantiid.

Oma ala professionaalidena väärtustame teadmiste ja oskuste arendamise ja elukestva õppe võimalusi, sh tööandjate tuge koolitustel või arendustegevustes osalemisel.

Hindame ja hoiame valdkonnas tegutsejate füüsilist ja vaimset tervist ning kavandame tegevusi läbipõlemise, stressi jt terviseriskide maandamiseks.

VÕIMALUSED ENESETEOSTUSEKS ETENDUSKUNSTIDE VALDKONNAS

Loominguliste ja tehniliste töötajate erialase kompetentsi ajakohasena hoidmine ja taseme tõstmine täiendkoolituste ning kutsesüsteemi kaudu

Tagatud on vastavad täiendkoolitused ja kutseksamite korraldus, sh koolitusvajaduse kohta info kogumine. Etendusasutuste ja erialaliitude organisatsioonikultuur toetab arendustegevusi, tööandjad toetavad nii erialast enesetäiendamist kui pedagoogilist tööd (üld-, huvi-, kutse- ja kõrghariduses). Kõrgkoolide ja etendusasutuste korraldatud töötoad on avatud ka juba erialal töötavatele Eesti erialaprofessionaalidele. Valdkonna kutsestandardid on kaasaegsed, tehnilised töötajad on teadlikud standardite vajalikkusest ning teadvustavad nende sisulist väärtust.

Etenduskunstide valdkonna mikrokraadide arendamise toetamine ja sellega seotud koostöö

Toimib kvaliteetne raamistik kvalifikatsiooni tõstmiseks ja erialaste oskuste arendamiseks. Valdkonnas on rohkem inimesi teadlikud

kaasaegse teatri esteetilisest ja korralduslikest küsimustest ning rõhuasetustest, neil on oskused ja teadmised nendega tegelemiseks.

Standardite ja tasumääradega seotud kokkulepete sõlmimine

Loome- ja loovtehnilise töö tasustamise paremaks korraldamiseks lepatakse kõiki asjaosalisi kaasates kokku miinimumtasu standardid ja õiglase tasu põhimõtted. Eesmärgiks on saavutada olukord, kus erialase kõrgharidusega valdkondliku töötaja (nii töölepinguga kui ka vabakutselise töötaja) palga alammäär vastab riigi poolt fikseeritud keskmisele töötasule; kõrg- või eriharidusega ja V–VII taseme tehnilise ala kutseeksami sooritanud teatritöötaja töötasu alammäär on võrdsustatud akadeemilist kõrgharidust nõudvate erialade palgatasemega ning töötajate tasud on võimalik õiglaselt diferentseerida.

Vabakutseliste sotsiaalsete garantiide loomise ja tugevdamise protsessis osalemine koostöös teiste loomevaldkondadega

Etenduskunstide valdkonnas on olemas võimalus end vabakutselisena professionaalselt teostada. Suureneb valdkonna inimeste turvatunne ja kindlus tuleviku ees, sh vanaduspõlveks.

Tööelu korraldamisega seotud teadlikkuse tõstmine

Töötasude ja lepingutega seotud olukorrast on olemas ajakohane info ning kokku on lepitud, kelle kaudu infovahetust koordineeritakse.

Vaimse tervisega seotud probleemide kaardistamine valdkonnas, sh erialase hariduse omandamisel

Olemas on ülevaade, mis kajastab probleemi olemust ja ulatust etenduskunstide valdkonnas. Kasvab teadlikkus probleemide ennetamisest ja lahendamisest.

Tähtajatutest lepingutest tulenevale probleemistikule lahenduste leidmine

Kirjeldatud on lahenduseettepanekud, mida toetab valdav osa etenduskunstide valdkonnast ning mille kaudu on võimalik tagada loomingulise töö toimimine ja areng.

IV

Märkimisväärne osa valdkonna tegevuseks vajalikest vahenditest on seotud avaliku rahastamisega. Peame tähtsaks, et riigipoolse toetamise põhimõtted muutuksid järjest ajakohasemaks ja lähiaastate arengusuundadele vastavamaks. Olulisel kohal on Eesti Kultuurkapitali panus ning kohalike omavalitsuste valmidus ja motivatsioon etenduskunste valdkonnaga kaasnevate võimaluste laiemaks mõistmiseks ja rahastamiseks. Väärtustame eraraha ning rahvusvaheliste, sh Euroopa Liidu rahastusallikate panust valdkonna edendamisel.

Arvestades ühelt poolt piiratud võimalusi ja teisalt sihti tegutseda säästvamalt ja kestlikumalt, peame oluliseks ressursside efektiivset kasutamist valdkonna hüvanguks. Väärtustame riskasutuse ja taaskasutuse edendamist ning laiemalt etenduskunste keskkondliku jalajälje vähendamist.

TEGEVUSEKS
VAJALIKUD
RESSURSID

Etenduskunstide valdkonnaga seotud mõjude uurimine ja sellekohane teavitustöö

Teatripoliitika rahastuspõhimõtted on kujundatud tuginedes valdkonna kunstilistele valikutele, arengutele ja mitmekesisusele, muutes need seeläbi etendusasutuste vajadustele vastavaks, mitte vastupidi.

Ettepanekute esitamine Eesti Kultuurkapitali rahastamispõhimõtete muutmiseks

Vähemalt 51% Eesti Kultuurkapitali vahenditest on mõeldud loominguliste tegevuste toetamiseks ning mitte rohkem kui 49% kultuuriehitiste rajamise ja renoveerimise toetamiseks.

Valdkonna rahastamisvõimaluste mitmekesistamine

Erinevate rahastajate panus etenduskunstide kättesaadavusse ja arendamisesse kasvab, sh kohalike omavalitsuste eelarvete, Kultuuriministeeriumi alaprogrammide eesmärkide ja toetuskriteeriumide kaasajastamise, erasektori algatuste, rahvusvaheliste fondide kaasamise, annetuste, maksusoodustuste jm võimaluste kaudu.

Ressursside riskasutuse põhimõtete väljatöötamine

Valdkonna kasutuses olevaid võimalusi (sh ruumilisi, tehnilisi ja loomingulisi) kasutatakse efektiivsemalt ning kasvab ligipääs erinevatele ressurssidele.

Teatrite tegevusest tuleneva keskkondliku jalajälje vähendamine

Parimate praktikate ja seotud oskusteabe jagamise kaudu on teatrite tegevusest tulenev keskkondlik jalajälg vähenenud.

Tehnoloogilise arenguga seotud koostöö ja ühiste võimaluste kasutamine

Toimib infovahetus tehnoloogiliste võimaluste, koolituste, töötubade vms kogemuste ja oskusteabe jagamise viiside kohta, et tagada parimate praktikate kasutuselevõtt ja tunda ära tehisarut jt tehnoloogiliste uuenduste kasutamisega seotud ohukohad etenduskunstide valdkonna loomingulistes, tehnilistes ja administratiivsetes protsessides.

Etenduskunste loomingulisel ja korralduslikul arendamisel on väga oluline koht rahvusvahelisel suhtlemisel ja koostööl. See puudutab nii Eesti etendusasutuste ja valdkonna professionaalide tegevust välisriikides (alates külastustest kuni lavastuste ja erinevate projektideni) kui ka rahvusvahelise etenduskunsti jõudmist siinse publiku ja teatritegijateni.

Maailma mastaabis väikesele kultuuriruumile pakub rahvusvahelistumine võimaluse vältida ideelisi ummik- ja paigalseise ning tugevdada ka oma identiteeti, mõista siinse unikaalsust ja selle laiemat konteksti.

V

RAHVUSVAHELISTUMINE

Olukorra kaardistamine; rahvusvahelistumise hetkeseisu puudutava statistika analüüsimine

Olemas on objektiivne info rahvusvaheliste tegevuste ja seda toetavate tegevuste kohta.

Eesti teatri kuvandi kujundamine maailmas

Eesti teater ning siinsed teatritegijad on Euroopas ja mujal tuntud kui uuendusmeelse ja kvaliteetse teatri esindajad. Meie vastu tuntakse proaktiivset huvi, oleme esindatud olulisematel festivalidel ning Eesti etenduskunstid on kirjutatud Euroopa teatriajalukku võrdväärsest meist suuremate riikidega. Kaasaegset Eesti näitekirjandust on tõlgitud eri keeltesse ja see jõuab välisriikides lavale.

Rahvusvaheliste visiitide ja õppe- reiside vajalikkuse teadvustamine ja nende sagenemisele kaasa aitamine

Kasvab Eesti teatritegijate erialane kompetents, suureneb Eesti etenduskunstide valdkonna nähtavus ning Eesti teatriinimesed on järjest nähtavam osa Euroopa ja maailma teatrikogukonnast. Visiidid ja õppereisid välismaale on iseenesestmõistetav osa iga etenduskunstide valdkonnas töötava inimese erialasest arengust.

Rahvusvahelistumise professionaliseerumisele ja tulemuslikkusele kaasa aitamine, sh rahvusvaheliste suhete alaste teadmiste suurendamine etendusasutustes ja -organisatsioonides

Valdkonnas suureneb inimeste hulk, kes rahvusvahelistumise teemaga tegelevad ja Eesti teatrit välismaale viivad. Teatrites pööratakse rahvusvahelistumisele suuremat tähelepanu, st teatrites töötavad inimesed, kelle ametikohustuste hulka kuulub rahvusvahelistumisega tegelemine, ning osaletakse teemakohastes projektides, antakse väliskülalisetendusi, kutsutakse Eesti teatritesse välislavastajaid, -kunstnikke jne.

Välislavastajate, -kunstnike jt kaasamine Eesti teatrimaastikule

(sh töötoad, meistriklässid, lavastusprojektid)

Sidusam loominguline infovahetus kolleegidega Euroopast ja mujalt annab trupptidele võimaluse teha koostööd välislavastajatega, suurendab publiku avatust ning vastuvõtlikkust eri loominguliste keelte ja kultuurieripärade suhtes.

Kokkulepete sõlmimine rahvusvahelistumisele paindliku, efektiivse ja piisava rahastuse tagamiseks

Kaardistatud on etenduskunstide valdkonna rahvusvahelistumiseks vajaminevate vahendite ligikaudne maht ning loodud on lisaks praegu olemasolevatele rahastusvõimalustele („Eesti kultuur maailmas”, Eesti Kultuurkapital) uus paindlik mudel, mis võtab arvesse võimalike rahvusvaheliste projektide eripärasid.

Etenduskunstid on osa ühiskondlikust väärtusruumist. Peame oluliseks, et etenduskunstidest saavad osa kõik soovijad, sõltumata nende elukohast, vanusest, soost, rahvusest, erivajadustest (nii füüsilistest kui vaimsetest) jt asjaoludest.

Etenduskunstidel on võimalus puudutada erinevaid vaatajarühmi, kelle kaasamisega tuleb pidevalt ja läbimõeldult tegeleda, et säiliks Eesti teatripubliku mitmekesisus.

Peame oluliseks tagada ligipääs valdkonna pärandile ning toetada selle järjepidevat ja läbimõeldud kogumist, hoidmist ja mõtestamist.

VI

LIGIPÄÄS
ETENDUSKUNSTIDELE

Publiku kaasamine ja kujundamine, seotud ootuste mõistmine ja juhtimine

Etendusasutused teadvustavad paremini erinevaid sihtrühmasid ja nende ootusi.

Tagatakse publiku jätkusuutlikkus nii kvantitatiivselt (etendusi külastab piisavalt publikut ja tekib uut publikut) kui ka kvalitatiivselt (külastajale pakutakse võimalust kuuluda n-ö teatri kogukonda, mistõttu ta soovib sinna tagasi minna).

Lisaks lastele tegeletakse ka noorte ja noorte täiskasvanute kui oluliste publikurühmade kujundamisega, eesmärgiga tuua uut publikut ning kinnistada sidet teatriga. Sealjuures tõstetakse koostöös haridusvaldkonnaga õpetajate võimekust analüüsida kaasaegseid etenduskunstivorme.

Tegeletakse eesti keelt emakeelena mitte kõnelevate inimeste teatrisse toomisega erinevate tegevuste kaudu, mis läbi teatrit nähakse integreerija ja ühise väärtusruumi loojana.

Riigi ootused seoses teatripublikuga on selgemalt määratletud ja rahastatud nii riiklike sihtasutuste kui ka era- ja munitsipaalasutuste osas ja need kajastuvad kultuuripoliitika dokumentides.

Regionaalsed kättesaadavust toetavate võimaluste arendamine ja suurendamine

Kasvavad võimalused etendada lavastusi erinevates kohtades.

On algatatud protsess, mille raames kogutakse ja koostatakse korrektsed joonised kõikidest võimalikest etenduspaikadest üle Eesti.

Uute kultuuriehitiste rajamisel arvestatakse sihipäraselt etenduskunsti vajadustega.

Riigi ootused seoses regionaalsusega on selgemalt määratletud ja rahastatud nii riiklike sihtasutuste kui ka era- ja munitsipaalteatrite osas ja need kajastuvad kultuuripoliitika dokumentides.

Standardi loomine erivajadustega teatrikülastaja teekonna kohta ning arusaama loomine, kuidas toetada erivajadustega inimeste tööalast tegevust etendusasutustes

Kirjeldatud on tugitegevused ja praktikad, mis toetavad erivajadustega inimeste teatrikülastust.

Riigi rahastusega etenduskunstidele sobivaid esinemispaiku ehitades või renoveerides on kohustuslik vaagida ehitusprojekte publiku ja töötajate ligipääsetavuse seisukohast ja näha ette vahendid ligipääsetavuse parandamiseks.

Etenduskunstide valdkond on kvaliteetne ja erivajadustega inimeste tööpanust hindav tööandja.

Ligipääsetavust puudutavatesse protsessidesse on kaasatud ekspertidena erivajadusega inimesed.

Teatrite videosalvestiste talletamine ja kättesaadavaks tegemine. Juhiste või nõuannete koostamine, et aidata teatritel otsustada, millist pärandit säilitada või muul moel salvestada

On loodud ligipääs digiarhiividele, mis koondavad ja avalikustavad olemasolevat digipärandit.

Erineval juriidilisel alusel tegutsevatel etenduskunstide organisatsioonidel on selge, millistel tingimustel ja mida nad peavad salvestama ja mis eesmärgil, tänu millele on teatrilugu kvaliteetsemalt ja korrastataval viisil jäädvustatud või talletatud.

Etenduskunste tuleviku kujundamisel on tähtis roll haridusel, sellega seotud asutustel, organisatsioonidel ja algatustel.

Hariduse mõju ulatub professionaalide järelkasvust teatriteadliku publikuni, laste ja noorte maailmapildi ja haridustee rikastamisest täiskasvanud publiku kaasamiseni, etenduskunste sotsiaalsete ning regionaalsete mõjude jpt oluliste seosteni.

Eraldi on tähtis tähelepanu pöörata professionaalse etenduskunste valdkonna järelkasvule ja enese-täiendamise võimalustele, sh tugevdades koostööd nii kõrgkoolide vahel kui ka erinevate etendusasutustega.

VII

KOOSTÖÖ
HARIDUS-
VALDKONNAGA

Etenduskunstide laiema ja mõtestatud kasutamise toetamine ja laiendamine formaal- ja mitteformaalhariduses

Etenduskunstid on oluline osa üld- ja huviharidusest. Formaal- ja mitteformaalõppes kasutatakse etendusasutuste haridusprogramme õpitulemuste ja üldpädevuse saavutamiseks. Nii koolitunni pidamine etendusasutuses kui ka etenduskunstide vahendite ja võimaluste kasutamine koolis on loomulik osa õpiteekonnast.

Etenduskunstide käsitus formaal- ja mitteformaalõppes on laiapõhjaline ja hõlmab nii erinevaid erialasid kui ka teatrivorme. Etenduskunstide valdkonna eksperdid teevad koostööd HTM-i ja HARNO-ga.

Etendusasutustevahelise haridustöövõrgustiku tegevuse arendamine

Etendusasutuste töö üks oluline osa on mõtestatud haridustegevus, mis toetab nii valdkonna kui ka kultuurihariduse huve. Haridustegevus on valdkonnasiseselt tunnustatud, toimuvad koolitused jt arendustegevused. Etendusasutustes haridustööga tegelevad inimesed tunnevad, et nende töö on väärtustatud, ning saavad kvalifikatsioonile vastavat töötasu.

(Noore) teatrikülastaja kultuuriteadlikkuse ja käitumisharjumuste kujundamine

Kultuurihariduse kaudu suunatakse teatrikülastaja käitumist ja hoiakuid, mille tulemuseks on teadlikum teatrikülastaja. Lavastusi luuakse erinevatele sihtgruppidele, sh noortele ja teismelistele.

Etenduskunstide valdkonna täienduskoolituste süsteemi muutmine paindlikumaks ja valdkonna vajadusi paremini arvestavamaks

Etenduskunstide valdkonna ettevalmistusega professionaalid, kes töötavad formaal- ja mitteformaalhariduses, tunnevad kaasaegseid õpikäsitlusi ja oskavad neid rakendada. Õpetajatel, kes juhendavad kooliteatreid, draamaringe või juhivad teisi etenduskunstidega seotud tegevusi, on järjepidev võimalus end täiendada. Etenduskunstide valdkonnas tegutsevatel inimestel on ülevaade kõrgkoolide täiendkoolitustest, kõrgkoolid on teadlikud muutuvatest koolitusvajadustest.

Teadlikkuse suurendamine etenduskunstidega seotud haridustee, karjäärivõimaluste ja valdkondade kohta

Õppimisvõimalused etenduskunstide valdkonnas on ühiskonnas laiemalt teadvustatud.

Dialoogi ja koostöö arendamine kõrgkoolide ning etendusasutuste vahel, sh võimaluste ja vajaduste analüüsimine muusika-, nuku-, objekti- ja visuaalteatri valdkondades

Koostöö erinevate kõrgkoolide ja teatrite vahel on süsteemne (sh ajakavad koostöö planeerimisel, eelarved, pikemaajalised koostööprojektid, ühised õppetegevused jms).

Etendusasutustes toimuvate diplomija lõputööde mudeli väljatöötamine

Koostöös Eesti Kultuurkapitali, Kultuuriministeeriumi ja Haridus- ja Teadusministeeriumiga on välja töötatud toimiv diplomitööde rahastusmudel, mis hõlmab nii kollektiivseid diplomija magistri- ja doktorilavastusi kui ka lavastajate ja kunstnike (sh valgus-, video- jt) lõputöid.

Uurimisteemade andmebaasi loomine

Eesti teater on laiapõhjalisemalt (nt tehnilised erialad) ja sügavamalt läbi uuritud.

Erialase keele arendamine

Eesti teatrikunsti ja laiemalt etenduskunste puudutav sõnavara on ajakohane. Erialakeeles ja igapäevases kasutuses eelistatakse omakeelseid mõisteid.

2024
2027

Etenduskunste valdkonna tegevuskava elluviimine toetub erinevate teemadega töötamiseks moodustatud tööruhmadele. Töörühmi koordineerivad eestvedajad, neis töötatakse välja ettepanekud valdkonnasiseste ja erinevate koostööpartneritega seotud muudatuste ja algatuste elluviimiseks. Eestvedajad teevad omavahel koostööd, kooskõlastades tegevuskava erinevate algatuste elluviimist.

Eesmärgiks on vähemalt üks kord aastas korraldada suurem valdkondlik foorum või arutelu, mille raames vaadatakse ühiselt üle kõik töös olevad teemad, tehakse täpsustusi ja täiendusi.

VIII

TEGEVUSTE ELLUVIIMINE

2024
2027

Eesti Etendusasutuste Liit *

Eesti Teatriliit

Eesti Teatri Agentuur

Eesti Tantsu Nõukogu

Eesti Tantsukunsti ja Tantsuhariduse Liit

Eesti Lavastajate ja Dramaturgide Liit

Eesti Teatriuurijate ja -kriitikute Ühendus

Eesti Teatri Tehniliste Töötajate Ühendus

Eesti Näitlejate Liit

Eesti Lavastuskunstnike Liit

Teater Must Kast

Tallinna Ülikool

Tartu Ülikool

Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia

Eesti Ajaloomuseum

ühendus teater+haridus

* Eesti Draamateater, Eesti Noorsooteater, Eesti Teatri Festival, e³lektron, Endla Teater, Kanuti Gildi Saal, Kuressaare Teater, Rahvusooper Estonia, Rakvere Teater, Sõltumatu Tantsu Lava, Tallinna Linnateater, Fine5 Tantsuteater, Tartu Uus Teater, Teater Nuutrum, teater Vanemuine, Ugala Teater, von Krahli Teater, Vaba Lava, Vene Teater, Vana Baskini Teater, VAT Teater